

на юлий, съ заповѣдъ да измъкне великия везирь отъ расположението му и да го атакува. Везиря надпрѣдварилъ принца Евгения, като самъ тръгналъ срѣщу него съ цѣлъ да го атакува. Принцъ Евгений заелъ прѣдъ Петервардейнтъ, задъ Дунава, не съвсѣмъ згодна, обаче добръ избрана позиция, и взелъ мѣрки най напрѣдъ за отблъсване, а послѣ за атака на турцитѣ. Но везиря, както се вижда, разбралъ намѣрението му и направилъ параллель, което накарало принца Евгения да го атакува. Произлъзлото слѣдъ това сражение доказало, че императорскитѣ войски сжщо толкова съумѣли сами да си помогнатъ, колкото и принцъ Евгений съумѣлъ да се възползува отъ рѣшителния моментъ на боя. Слѣдъ това прѣдстояло да се рѣши кой градъ да се обсади, Темишваръ-ли или Бѣлградъ? Принцъ Евгений рѣшилъ да обсади първия, макаръ да изглѣжда, че слѣдъ побѣдата при Петервардейнтъ, обсадата на Бѣлградъ, въпрѣки напрѣдналото време на годината, можало би да прѣдстави много по малко затруднение и опасностъ, отколкото въ 1717 година, и би довела войната, може би една година по рано къмъ края. Но вѣроятно принцъ Евгений не билъ пригответъ за обсадата на такава силна крѣпостъ, като Бѣлградъ, и би билъ много забавенъ съ пригответленията за нея. Въ 1717 г. се явява въпроса — защо принцъ Евгений не разбилъ армията на Везиря прѣди да обсади Бѣлградъ? На това може да се отговори, че побѣдителя при Зента и Петервардейнтъ достатъчно се запозналъ съ начина

на дѣйствиата на турцитѣ и противъ тѣхъ, и за това не безъ основание прѣдпочелъ едновременно да обсади Бѣлградъ и да се прикрива отъ армията на везиря, и се надявалъ да успѣе да вземе първия и да отблъсне послѣдния. Но обстоятелствата взели таквъ обратъ, че принцъ Евгений, обсаждайки Бѣлградъ, самъ билъ обсаденъ отъ везиря и съ това туренъ въ такова незгодно положение, че най послѣ нищо по вече не му оставало, освѣнъ да отстѣпи или да атакува. Той избралъ послѣдното и съ това показалъ необикновена сила на волята и рѣшителностъ. Макаръ нощното нападение отъ една страна да прѣдставило много опасности, особено вслѣдствие на мъглата чакъ до зараньта, но отъ друга страна, противъ турцитѣ, които съвсѣмъ не го очаквали, било твърдѣ основателно прѣдприето. Трудно и опасно било положението на принца Евгения до зараньта, но щастие то му помогнало прѣзъ нощта, а сутринята вѣрното му око и искуснитѣ му распорѣждания веднага склонили побѣдата на негова страна. Тъзи побѣда — плодъ на извънрѣдната негова рѣшителностъ и смѣлостъ — повела къмъ най важни резултати — паданието на Бѣлградъ и ускорението на згодния за императора миръ.

Като се върналъ въ Виена, принцъ Евгений, внѣ отъ по напрѣшнитѣ си звания прѣдсѣдатель на придворния воененъ съвѣтъ, държавенъ и конферентъ-министръ, получилъ званието генералъ-губернаторъ на Нидерландия, съ позволение да възложи управлението ѝ на свой намѣстникъ.

§ 14.

Послѣднитѣ два похода на принца Евгения въ 1734—35 г. г. въ Германия ва срѣдний Рейнъ.

Шестнадесетъ години послѣ това (1718—1733) принцъ Евгений не у-

частувалъ въ никакви войни и билъ заетъ исклучително съ държавнитѣ